

**SPORAZUM
IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
I
VLADE REPUBLIKE KAZAKSTANA
O ZRAČNOM PROMETU**

Vlada Republike Hrvatske i Vlada Republike Kazakstana, u daljnjem tekstu navođene kao ugovorne stranke,

želeći unaprijediti međunarodni zrakoplovni sustav temeljen na tržišnom natjecanju među zračnim prijevoznicima na tržištu s najmanjim mogućim uplitanjem od strane država,

želeći unaprijediti svoje međusobne odnose u području civilnog zrakoplovstva i tako olakšati širenje mogućnosti za međusobni međunarodni zračni promet,

prepoznajući da učinkovit i konkurentan međunarodni zračni promet potiče trgovinu, boljitak potrošača i gospodarski rast,

želeći omogućiti zračnim prijevoznicima da korisnicima javnog prijevoza putnika i tereta ponude raznovrsnost mogućih usluga, te želeći potaknuti pojedine zračne prijevoznike na razvoj i primjenu inovativnih i konkurentnih cijena,

svjesne i predane osiguranju i održavanju najvišeg stupnja sigurnosti i zaštite međunarodnog zračnog prometa i ponovno potvrđujući svoju ozbiljnu zabrinutost glede djela ili prijetnji protiv sigurnosti zrakoplova koja ugrožavaju sigurnost osoba ili imovine, nepovoljno utječu na obavljanje zračnog prometa, te potkopavaju povjerenje javnosti u sigurnost civilnog zrakoplovstva,

kao stranke Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu otvorene za potpisivanje u Chicagu 7. prosinca 1944. godine,

uzimajući u obzir da je Republika Hrvatska država ugovornica Mnogostranog sporazuma između Europske zajednice i njezinih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunjske, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih naroda na Kosovu¹ o uspostavi Europskog zajedničkog zračnog prostora, potpisanog u Luxembourg 9. lipnja 2006. godine,

sporazumjele su se kako slijedi:

**Članak 1.
DEFINICIJE**

1. U svrhu ovog Sporazuma, ukoliko kontekst ne zahtijeva drukčije:
 - a) izraz "**Konvencija**" znači Konvencija o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu otvorena za potpisivanje u Chicagu 7. prosinca 1944. godine i obuhvaća bilo koje dodatke usvojene prema članku 90. te Konvencije i bilo koju izmjenu i dopunu dodataka ili Konvencije prema člancima 90. i 94. Konvencije koju su usvojile obje ugovorne stranke;
 - b) izraz "**Sporazum**" znači ovaj Sporazum, njegovi dodaci, te bilo koje njihove izmjene i dopune;

¹ Sukladno Rezoluciji Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1244 od 10. lipnja 1999. godine.

- c) izraz "**zrakoplovne vlasti**" znači, u slučaju Republike Hrvatske, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, a u slučaju Republike Kazakstana ili u oba slučaja, bilo koje drugo tijelo ili osoba koja je zakonito ovlaštena obavljati poslove koje u ovom trenutku izvršavaju navedena tijela;
- d) izraz "**ugovoreni promet**" znači redoviti međunarodni zračni promet koji se može obavljati, sukladno odredbama ovog Sporazuma, na utvrđenim linijama;
- e) izraz "**određeni zračni prijevoznici**" znači zračni prijevoznici koji su određeni i ovlašteni u skladu s člankom 3. ovog Sporazuma;
- f) izraz "**državno područje**" ima značenje utvrđeno u članku 2. Konvencije;
- g) izrazi "**zračni promet**", "**međunarodni zračni promet**", "**zračni prijevoznik**" i "**zaustavljanje u neprometne svrhe**" imaju značenja koja su im utvrđena u članku 96. Konvencije;
- h) izraz "**kapacitet**" znači:
 - (i) ako se odnosi na zrakoplov, raspoloživost sjedala i/ili teret toga zrakoplova na liniji ili na dijelu linije;
 - (ii) ako se odnosi na ugovoreni promet, kapacitet zrakoplova koji se koristi u tom prometu pomnožen s učestalošću letova tog zrakoplova obavljenih tijekom danog razdoblja na liniji ili dijelu linije;
- i) izraz "**tarifa**" znači cijene koje se moraju platiti za prijevoz putnika i tereta i uvjete pod kojima se te cijene primjenjuju, uključujući cijene i uvjete za agencijske i druge usluge, ali isključujući naknadu i uvjete za prijevoz pošte;
- j) izraz "**promet**" znači putnici, prtljaga, teret i pošta;
- k) izraz "**korisničke naknade**" znači naknada koju su nadležna tijela nametnula zračnim prijevoznicima ili čije su nametanje ta tijela dopustila za korištenje postrojenja i sredstava zračnih luka ili uređaja za omogućavanje zračne plovidbe ili povezanih usluga i postrojenja za zrakoplove, njihove posade, putnike i tereta.
- l) izraz "**ICAO**" znači Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva

2. Dodatak ovom Sporazumu i bilo koje njegove izmjene i dopune čine sastavni dio Sporazuma.

Članak 2. DODJELA PRAVA

1. Svaka ugovorna stranka dodjeljuje drugoj ugovornoj stranci prava utvrđena u ovom Sporazumu u svrhu uspostavljanja redovitog međunarodnog zračnog prometa na linijama utvrđenim u Dodatku ovom Sporazumu. Zračni prijevoznici koje odredi svake ugovorne stranke uživaju slijedeća prava:
 - a) pravo letenja preko državnog područja druge ugovorne stranke bez slijetanja;
 - b) pravo zaustavljanja na navedenom državnom području u neprometne svrhe; i
 - c) tijekom obavljanja ugovorenog prometa na utvrđenoj liniji, pravo zaustavljanja na državnim područjima ugovornih stranaka u mjestima određenim za tu liniju u Dodatku ovom Sporazumu sa svrhom iskrcaja i ukrcaja međunarodnog prometa.
2. Ništa u stavku 1. ovog članka neće se smatrati dodjeljivanjem povlastice određenim zračnim prijevoznicima jedne ugovorne stranke da preuzme na državnom području druge ugovorne stranke promet koji se obavlja za naknadu ili najamninu i koji je upućen prema drugom mjestu na državnom području te druge ugovorne stranke.

3. Zračni prijevoznici svake ugovorne stranke, osim onih koji su određeni prema članku 3. ovog Sporazuma, isto tako uživaju prava utvrđena u stavku 1. a) i b) ovog članka.
4. Ukoliko radi oružanog sukoba, prirodnih katastrofa ili političkih nemira određeni zračni prijevoznik jedne ugovorne stranke nije u mogućnosti obavljati zračni promet na svojoj redovitoj liniji, druga će ugovorna stranka uložiti svoje najveće napore da olakša neprekidno obavljanje takvog zračnog prometa kroz odgovarajuće privremene izmjene linija.

Članak 3. ODREĐIVANJE I DODJELA OVLAŠTENJA

1. Svaka ugovorna stranka ima pravo odrediti u pisanom obliku drugoj ugovornoj stranci jednog ili više zračnih prijevoznika u svrhu obavljanja ugovorenog prometa u skladu s ovim Sporazumom, te povući ili izmijeniti takva određenja.
2. Po primitku takvog određenja i po primitku zahtjeva određenog zračnog prijevoznika, u obliku i na način propisan za ovlaštenje za rad, svaka će ugovorna stranka dodijeliti odgovarajuće ovlaštenje uz najmanje kašnjenje u postupku pod uvjetom da:
 - a) određeni zračni prijevoznik ima svoje glavno poslovno sjedište na državnom području ugovorne stranke koja ga određuje, a dokaz o glavnom poslovnom sjedištu temelji se na činjenici da je zračni prijevoznik osnovan i registriran na državnom području ugovorne stranke koja određuje zračnog prijevoznika u skladu s odgovarajućim nacionalnim zakonima i propisima;
 - b) većinsko vlasništvo i stvarnu kontrolu nad zračnim prijevoznicima ima ugovorna stranka koja određuje zračnog prijevoznika (zračne prijevoznike) ili njezini državljani;
 - c) ugovorna stranka koja određuje zračnog prijevoznika ima i održava regulativnu kontrolu nad zračnim prijevoznikom, pri čemu se dokaz o regulatornoj kontroli temelji, ali se ne ograničava, na činjenici da: zračni prijevoznik ima valjanu dozvolu za rad ili dozvolu koju su izdale vlasti nadležne za izdavanje dozvola, kao što je svjedodžba zračnog prijevoznika (AOC) koja udovoljava kriterijima ugovorne stranke koja određuje zračnog prijevoznika za obavljanje međunarodnog zračnog prometa kao i da ugovorna stranka koja određuje zračnog prijevoznika ima i održava programe za praćenje sigurnosti i zaštite zračnog prometa u skladu sa ICAO standardima;
 - d) ugovorna stranka koja određuje zračnog prijevoznika postupa sukladno odredbama utvrđenim u članku 14. i članku 15.; i
 - e) je određeni zračni prijevoznik osposobljen za ispunjavanje drugih uvjeta propisanih zakonima i propisima koje ugovorna stranka koja prima određenje uobičajeno primjenjuje na letenje u međunarodnom zračnom prometu.
3. Nakon primitka ovlaštenja za rad iz stavka 2., određeni zračni prijevoznik može u svako doba početi obavljati ugovoreni promet za koji je na taj način određen, pod uvjetom da zračni prijevoznik postupa u skladu s primjenjivim odredbama ovog Sporazuma.

Članak 4. OPOZIV I OBUSTAVA OVLAŠTENJA ZA RAD

1. Svaka ugovorna stranka ima pravo opozvati ovlaštenje za rad ili obustaviti korištenje prava utvrđenih u članku 2. ovog Sporazuma zračnom prijevozniku kojeg je odredila druga ugovorna stranka ili mu nametnuti takve uvjete koje može smatrati neophodnima za korištenje tih prava:
 - a) u svakom slučaju kada nije ~~uvjeren~~ da većinsko vlasništvo i stvarnu kontrolu nad tim zračnim prijevoznikom ima ugovorna stranka koja određuje tog zračnog prijevoznika ili njezini državljani, ili

- b) u svakom slučaju propusta tog zračnog prijevoznika da se pridržava zakona i/ili propisa ugovorne stranke koja mu dodjeljuje ta prava, ili
 - c) u svakom slučaju kada zračni prijevoznik na bilo koji način ne obavlja zračni prijevoz sukladno uvjetima propisanim ovim Sporazumom, ili
2. Osim ako su trenutni opoziv, obustava ili nametanje uvjeta navedeni u stavku 1. ovog članka nužni radi sprječavanja daljnjih kršenja zakona ili propisa, takvo pravo primjenjuje se isključivo nakon konzultacija između zrakoplovnih vlasti ugovornih stranaka.

Članak 5. PRIMJENA ZAKONA I PROPISA

1. Zakoni i propisi jedne ugovorne stranke koji se odnose na ulazak, boravak na ili odlazak s njezinog državnog područja zrakoplova koji je uključen u međunarodni zračni promet ili letenje i plovidbu takvih zrakoplova dok se nalaze unutar njezinog državnog područja, primjenjivat će se na zrakoplove obiju ugovornih stranaka bez razlike u odnosu na njihovu državnu pripadnost, a određeni zračni prijevoznici druge ugovorne stranke će ih se pridržavati pri ulasku na ili izlasku sa ili tijekom boravka na navedenom državnom području te ugovorne stranke.
2. Zakone i propise jedne ugovorne stranke koji se odnose na ulazak, carinjenje, tranzit, useljenje, putovnice, carine, valutu, sanitarne zahtjeve i karantenu poštovat će određeni zračni prijevoznici druge ugovorne stranke ili će ih u njihovo ime poštovati njihovi zrakoplovi uključeni u međunarodni zračni promet, posade, putnici, prtljaga, teret i pošta prilikom tranzita preko, ulaska na, odlaska sa ili tijekom boravka na državnom području te ugovorne stranke.
3. Niti jedna ugovorna stranka neće dati prednost svojem vlastitom ili bilo kojem drugom zračnom prijevozniku pred zračnim prijevoznikom druge ugovorne stranke koji je uključen u sličan međunarodni zračni promet prilikom primjene svojih propisa utvrđenih u stavcima 1. i 2. ovog članka ili prilikom korištenja zračnih luka, zračnih putova, zračnih prometnih usluga i uređaja s njima u vezi koji su pod njezinom kontrolom.

Članak 6. PRIZNAVANJE SVJEDODŽBI I DOZVOLA

1. Svjedodžbe o plovidbenosti, potvrde o osposobljenosti i dozvole izdane ili priznate valjanim od strane jedne ugovorne stranke, tijekom njihove valjanosti, priznat će kao valjane i druga ugovorna stranka, uz uvjet da su zahtjevi prema kojima su te svjedodžbe, potvrde ili dozvole izdane ili priznate valjanima jednaki ili da su iznad najnižih standarda koji se mogu utvrditi prema Konvenciji.
2. Svaka ugovorna stranka, međutim, zadržava pravo odbiti priznati valjanima, u svrhu letova iznad svog vlastitog državnog područja, potvrde o osposobljenosti i dozvole koje je njezinim vlastitim državljanima dodijelila ili priznala valjanim druga ugovorna stranka ili bilo koja druga država.

Članak 7.
OSLOBOĐENJE OD CARINA I DRUGIH NAPLATA I POREZA

1. Podložno zakonima i propisima ugovorne stranke, na zrakoplove kojima određeni zračni prijevoznici bilo koje ugovorne stranke obavljaju međunarodni zračni promet, kao i njihovu uobičajenu opremu, zalihe goriva i maziva, zalihe zrakoplova koje se već nalaze u tim zrakoplovima i koje su unijete ili ukrcane u te zrakoplove i namijenjene isključivo korištenju od strane tih zrakoplova ili upotrebi u tim zrakoplovima, primijenit će se na državnom području druge ugovorne stranke, u pogledu svih carina, troškova inspekcijskog pregleda i drugih sličnih naplata ili poreza, postupak koji nije manje povoljan od onoga kojeg druga ugovorna stranka odobrava svom vlastitom zračnom prijevozniku (zračnim prijevoznicima) koji sudjeluju u redovitom međunarodnom zračnom prometu ili zračnim prijevoznicima države koja uživa najpovlašteniji status.
2. Isti će se postupci primjenjivati na rezervne dijelove unijete na državno područje bilo koje ugovorne stranke radi održavanja ili popravaka zrakoplova kojim određeni zračni prijevoznik (zračni prijevoznici) druge ugovorne stranke obavljaju međunarodni zračni promet.
3. Niti jedna ugovorna stranka neće biti obvezna odobriti određenom zračnom prijevozniku (određenim zračnim prijevoznicima) druge ugovorne stranke oslobođenje od ili smanjenje carina, troškova inspekcijskog pregleda ili sličnih naplata, osim ako ta druga ugovorna stranka ne odobri oslobođenje ili smanjenje takvih naplata određenom zračnom prijevozniku (određenim zračnim prijevoznicima) prve ugovorne stranke.
4. Uobičajena zrakoplovna oprema, kao i materijali i zalihe zadržani u zrakoplovu bilo koje ugovorne stranke mogu se iskrcati na državnom području druge ugovorne stranke isključivo uz odobrenje carinskih vlasti tog državnog područja. U tom slučaju mogu biti pod nadzorom navedenih vlasti do trenutka njihovog ponovnog izvoza ili njihovog zbrinjavanja na neki drugi način u skladu s carinskim propisima.
5. Može se zatražiti da materijali iz stavaka 1., 2. i 4. ovog članka ostanu pod carinskim nadzorom ili kontrolom.

Članak 8.
IZRAVNI TRANZIT

Putnici, prtljaga i teret u izravnom tranzitu preko državnog područja jedne ugovorne stranke koji ne napuštaju područje zračne luke namijenjeno u tu svrhu podlijevat će isključivo pojednostavljenoj kontroli, osim u pogledu mjera koje se odnose na zaštitu civilnog zrakoplovstva i kontrolu narkotika. Prtljaga i teret u izravnom tranzitu bit će oslobođeni od carina i drugih naplata.

Članak 9.
KORISNIČKE NAKNADE

1. Niti jedna ugovorna stranka neće nametnuti niti će dopustiti nametanje određenom zračnom prijevozniku (određenim zračnim prijevoznicima) druge ugovorne stranke korisničkih naknada koje su više od onih koje su nametnule svojim vlastitim zračnim prijevoznicima koji obavljaju slični međunarodni zračni promet.
2. Svaka ugovorna stranka potiče konzultacije o korisničkim naknadama između svojih tijela nadležnih za naknade i zračnih prijevoznika koji koriste usluge i uređaje koje im osiguravaju tijela nadležne za naknade, ako je moguće, putem organizacije predstavnika tih zračnih prijevoznika. Razumna će se pisana obavijest o bilo kakvom prijedlogu promjena korisničkih naknada moći dostaviti tim korisnicima kako bi im se omogućilo izražavanje njihovog mišljenja prije provođenja promjena.

Članak 10.
KOMERCIJALNE AKTIVNOSTI

1. Određenim zračnim prijevoznicima svake ugovorne stranke bit će dopušteno, na temelju uzajamnosti, da na državnom području druge ugovorne stranke vode svoje urede i imaju svoje predstavnike, kao i poslovno, operativno i tehničko osoblje koje je potrebno u vezi s obavljanjem ugovorenog prometa.
2. Zahtjevi za osobljem mogu se, prema odabiru određenih zračnih prijevoznika svake ugovorne stranke, zadovoljiti ili vlastitim osobljem ili korištenjem usluga bilo koje druge organizacije, tvrtke ili zračnog prijevoznika koji djeluje na državnom području druge ugovorne stranke, te koji je ovlašten pružati takve usluge na državnom području te ugovorne stranke.
3. Predstavnici i osoblje podlijegeat će zakonima i propisima druge ugovorne stranke koji su na snazi, te će, sukladno tim zakonima i propisima:
 - a) svaka ugovorna stranka, na temelju uzajamnosti i uz minimalno kašnjenje, dodijeliti potrebna odobrenja za zapošljavanje, vize u svrhu posjeta ili druge slične dokumente predstavnicima i osoblju iz stavka 1. ovog članka; i
 - b) obje ugovorne stranke će olakšati i ubrzati zahtjeve za odobrenja za zapošljavanje za osoblje koje obavlja određene privremene dužnosti.

Članak 11.
FINANCIJSKE ODREDBE

1. Svaki određeni zračni prijevoznik ima pravo na državnom području druge ugovorne stranke prodavati i izdavati svoje vlastite prijevozne dokumente izravno, i prema vlastitom nahođenju, posredstvom svojih zastupnika. Takvi zračni prijevoznici imaju pravo prodavati navedeni prijevoz, a svaka osoba slobodna je platiti takav prijevoz u lokalnoj valuti ili bilo kojoj konvertibilnoj valuti.
2. Svaki određeni zračni prijevoznik ima pravo izvršiti konverziju i doznačiti u svoju zemlju, na zahtjev i prema službenom deviznom tečaju, višak prihoda iznad rashoda koji je ostvaren u vezi s prijevozom putnika, tereta i pošte. Gore navedeni prijenos će se provesti u konvertibilnim valutama i u skladu s nacionalnim zakonima i zakonima o deviznom poslovanju te primjenjivim propisima.
3. U slučaju kada su između ugovornih stranaka na snazi posebni dogovori koji uređuju namirenje plaćanja odredbe takvih dogovora primjenjuju se na prijenos sredstava temeljem stavka 2. ovog članka..

Članak 12.
NAČELA KOJA UREĐUJU KOMERCIJALNE AKTIVNOSTI

1. Ugovorne će stranke, na temelju uzajamnosti, omogućiti zračnim prijevoznicima da slobodno sudjeluju u tržišnoj utakmici obavljajući ugovoreni promet sukladno s ovim Sporazumom, pod uvjetom da je zračnim prijevoznicima obiju ugovornih stranaka pružena pravična i jednaka mogućnost obavljanja ugovorenog prometa na utvrđenim linijama između njihovih državnih područja.
2. Nikakva se ograničenja neće nametati određenim zračnim prijevoznicima obiju ugovornih stranaka glede njihovog obavljanja ugovorenog prometa, bilo da se radi o prijevozu putnika, tereta i/ili pošte, obzirom na kapacitet, broj obavljenih letova (učestalost) i/ili tip korištenih zrakoplova. Određeni zračni prijevoznici obiju ugovornih stranaka imat će slobodu odlučivanja o učestalosti i kapacitetu svojih letova u obavljanju ugovorenog prometa.

3. Niti jedna od ugovornih stranaka neće jednostrano nametati nikakva ograničenja kapaciteta zrakoplova koje koriste određeni zračni prijevoznici druge ugovorne stranke, osim ako je to potrebno zbog carinskih, tehničkih i operativnih zahtjeva i/ili zahtjeva zaštite okoliša sukladno s ujednačenim uvjetima.
4. Određenim zračnim prijevoznicima obiju ugovornih stranaka dopustit će se utvrđivanje njihovih tarifa na komercijalnoj osnovi i u skladu s komercijalnim uvjetima na tržištu bez kršenja primjenjivih zakona o tržišnom natjecanju.
5. Određeni zračni prijevoznici obiju ugovornih stranaka neće biti dužni konzultirati se o tarifama s drugim zračnim prijevoznicima koji prometuju na cijeloj liniji ili nekom njezinom dijelu.
6. Zrakoplovne vlasti ugovorne stranke mogu zatražiti da određeni zračni prijevoznik dostavi svoje tarife u svrhu praćenja. Zrakoplovne vlasti ugovorne stranke neće odbiti tako dostavljene tarife bez navođenja opravdanog razloga.
7. Ugovorne stranke neće jednostrano poduzimati bilo kakvu aktivnost odbijanja tarifa određenog zračnog prijevoznika ili zaustavljanja primjene tih tarifa, osim u situacijama kada zrakoplovne vlasti smatraju da primjena takvih tarifa predstavlja, ili da bi primjena takvih tarifa predstavljala kršenje primjenjivih zakona o tržišnom natjecanju.
8. Ako ugovorna stranka smatra da tarife zračnog prijevoznika kojeg je odredila druga ugovorna stranka krše primjenjive zakone o tržišnom natjecanju, svaka ugovorna stranka ima pravo zatražiti konzultacije. Te će se konzultacije zakazati u roku od 30 dana od datuma primitka zahtjeva za konzultacijama. Ugovorne će stranke surađivati u pribavljanju potrebnih obavijesti za usvajanje traženih rješenja za pitanja o kojima se radi.

Članak 13. **ODOBRAVANJE REDOVA LETENJA**

1. Redove letenja za ugovoreni promet određeni zračni prijevoznici jedne ugovorne stranke podnositi će na odobrenje zrakoplovnim vlastima druge ugovorne stranke najmanje šezdeset (60) dana prije namjeravanog datuma njihovog uvođenja. Bilo kakva izmjena takvih redova letenja isto će se tako podnositi na odobrenje zrakoplovnim vlastima druge ugovorne stranke najmanje trideset (30) dana unaprijed.
2. Određeni zračni prijevoznici dostavljaju i druge informacije koje mogu biti potrebne kako bi se zrakoplovne vlasti druge ugovorne stranke uvjerile da se odredbe Sporazuma propisno poštuju.

Članak 14. **ZAŠTITA ZRAČNOG PROMETA**

1. Sukladno svojim pravima i obvezama prema međunarodnom pravu, ugovorne stranke ponovno potvrđuju da njihova međusobna obveza zaštite sigurnosti civilnog zrakoplovstva od djela nezakonitog ometanja čini sastavni dio ovog Sporazuma. Ne ograničavajući općenitost svojih prava i obveza prema međunarodnom pravu, ugovorne stranke će posebice djelovati sukladno odredbama Konvencije o krivičnim djelima i nekim drugim aktima izvršenim u zrakoplovima, sastavljene u Tokiju 14. rujna 1963. godine, Konvencije o suzbijanju nezakonite otmice zrakoplova, sastavljene u Hagu 16. prosinca 1970. godine, te Konvencije o suzbijanju nezakonitih akata uperenih protiv sigurnosti civilnog zrakoplovstva, sastavljene u Montrealu 23. rujna 1971. godine kao i svim drugim međunarodnim instrumentima na istom području čije stranke mogu biti ugovorne stranke.

2. Ugovorne stranke će jedna drugoj na zahtjev osigurati svu potrebnu pomoć radi sprječavanja djela otmice civilnih zrakoplova, te ostalih nezakonitih djela usmjerenih protiv sigurnosti tih zrakoplova, njihovih putnika i posada, zračnih luka i navigacijskih uređaja, te bilo koje druge prijetnje sigurnosti civilnog zrakoplovstva.
3. Ugovorne stranke će, u svojim međusobnim odnosima, djelovati sukladno odredbama o zrakoplovnoj sigurnosti koje je uspostavio ICAO i koji su određeni kao dodaci Konvenciji, u onoj mjeri u kojoj su te odredbe o sigurnosti primjenjive na ugovorne stranke; one će zahtijevati da operatori zrakoplova iz njihova registra ili operatori zrakoplova koji imaju svoje glavno poslovno sjedište ili stalno mjesto boravka na njihovom državnom području, te operatori zračnih luka na njihovom državnom području djeluju sukladno tim odredbama o zaštiti zrakoplovstva.
4. Svaka je ugovorna stranka suglasna da se od takvih operatora zrakoplova može zatražiti da poštuju odredbe o zaštiti zrakoplovstva iz gornjeg stavka 3. koje zahtijeva druga ugovorna stranka za ulazak, izlazak te tijekom boravka na državnom području te druge ugovorne stranke.
5. Svaka će ugovorna stranka na svom državnom području osigurati učinkovitu primjenu odgovarajućih mjera u svrhu zaštite zrakoplova i pregleda putnika, posade, ručne prtljage, prtljage, tereta i zaliha zrakoplova prije i tijekom ukrcaja ili utovara. Svaka će ugovorna stranka isto tako pozitivno razmotriti bilo koji zahtjev druge ugovorne stranke za poduzimanjem razumnih posebnih mjera zaštite sigurnosti kako bi se suprotstavilo pojedinoj prijetnji.
6. Ako se dogodi slučaj otmice ili prijetnja otmicom civilnog zrakoplova ili neka druga nezakonita djela protiv sigurnosti tog zrakoplova, njegovih putnika i posade, zračnih luka ili navigacijskih uređaja, ugovorne stranke će jedna drugoj pomoći olakšavanjem veza i drugim odgovarajućim mjerama usmjerenim na brzo i sigurno okončanje takvog događaja ili prijetnje njime.
7. Svaka ugovorna stranka poduzima mjere koje ona može smatrati prikladnima kako bi se osiguralo da se zrakoplov koji je predmet otmice ili drugog djela nezakonitog ometanja, a koji je sletio na njezino državno područje, zadrži na tlu, osim u slučaju kada je njegov odlazak nužan radi prvenstvene obveze zaštite ljudskih života. Kada god to bude moguće, takve će se mjere poduzeti na temelju međusobnih konzultacija.
8. Ako bi jedna ugovorna stranka imala probleme nastale u vezi s odredbama ovog članka o zaštiti zrakoplovstva navedenih u ovom članku, zrakoplovne vlasti bilo koje od ugovornih stranaka mogu zatražiti trenutačne konzultacije sa zrakoplovnim vlastima druge ugovorne stranke.

Članak 15. **ZRAKOPLOVNA SIGURNOST**

1. Svaka ugovorna stranka može u svako doba zatražiti konzultacije glede sigurnosnih standarda koje održava druga ugovorna stranka u područjima koje se odnose na uređaje zračne plovidbe, posade zrakoplova, zrakoplove i letenje zrakoplova. Takve će se konzultacije održati u roku od trideset (30) dana od tog zahtjeva.
2. Ako nakon takvih konzultacija, jedna ugovorna stranka ustanovi da druga ugovorna stranka djelotvorno ne održava i ne izvršava sigurnosne standarde u područjima iz stavka 1. ovog članka koji udovoljavaju standardima u skladu s Konvencijom, obavještava druga ugovornu stranku o takvim nalazima i o koracima koje smatra neophodnima da bi se udovoljilo standardima ICAO-a. Druga će ugovorna stranka tada poduzeti odgovarajuću korektivnu aktivnost u dogovorenom roku.

3. U skladu s člankom 16. Konvencije, nadalje je dogovoreno da, bilo koji zrakoplov koji leti za ili u ime određenog zračnog prijevoznika jedne ugovorne stranke obavljajući zračni prijevoz na ili sa državnog područja države druge ugovorne stranke može, dok je na državnom području države druge ugovorne stranke, biti podvrgnut pregledu ovlaštenih predstavnika druge ugovorne stranke, pod uvjetom da to ne uzrokuje nerazumno kašnjenje u letenju zrakoplova. Bez obzira na obvezu navedenu u članku 33. Konvencije, svrha ovog pregleda je provjera valjanosti odgovarajuće dokumentacije zrakoplova, dozvola njegove posade, te provjera udovoljavaju li oprema zrakoplova i stanje zrakoplova standardima koji su u tom trenutku uspostavljeni u skladu s Konvencijom.
4. Kada je potrebno žurno djelovanje kako bi se osigurala sigurnost letenja zračnog prijevoznika, svaka ugovorna stranka zadržava pravo odmah oduzeti ili izmijeniti ovlaštenja za rad zračnom prijevozniku druge ugovorne stranke.
5. Bilo kakva mjera koju je poduzela jedna ugovorna stranka, u skladu s stavkom 4. ovog članka, će se ukinuti u trenutku prestanka postojanja osnova za poduzimanje takvih mjera.
6. U vezi sa stavkom 2. ovog članka, ako se utvrdi da jedna ugovorna stranka i dalje ne udovoljava standardima ICAO-a nakon isteka dogovorenog vremenskog razdoblja, o tome treba biti obaviješten glavni tajnik ICAO-a. On će biti obaviješten i o naknadnom zadovoljavajućem rješavanju te situacije.

Članak 16. **KONZULTACIJE I IZMJENE I DOPUNE**

1. Bilo koja ugovorna stranka može u svako doba zatražiti konzultacije o provedbi, tumačenju, primjeni ili izmjeni i dopuni ovog Sporazuma. Takve će konzultacije, koje mogu biti između zrakoplovnih vlasti kroz razgovore ili prepiskom, otpočeti u roku od šezdeset (60) dana od datuma kada druga ugovorna stranka primi pisani zahtjev.
2. Bilo koje tako dogovorene izmjene i dopune stupaju na snagu u skladu s člankom 21. stavkom 1. ovog Sporazuma.
3. Izmjene i dopune Dodatka mogu izravno provesti zrakoplovne vlasti ugovornih stranaka.

Članak 17. **RJEŠAVANJE SPOROVA**

1. Ako bilo kakav spor proiziđe između ugovornih stranaka glede tumačenja ili primjene ovog Sporazuma, ugovorne stranke će ga prvo nastojati riješiti pregovorima.
2. Ako ugovorne stranke ne uspiju riješiti spor pregovorima, mogu se suglasiti da spor podnesu nekoj osobi ili tijelu na savjetodavno mišljenje.
3. Ako se spor ne riješi pregovorima, ugovorne se stranke mogu dogovoriti da spor podnesu na odlučivanje nekoj osobi ili tijelu, ili bilo koja ugovorna stranka može podnijeti spor na odlučivanje sudu od tri arbitra, pri čemu svaka ugovorna stranka imenuje jednog, a trećeg imenuju ta dva arbitra. Svaka od ugovornih stranaka imenovat će arbitra u roku od šezdeset (60) dana od datuma kada bilo koja od ugovornih stranaka primi obavijest od druge ugovorne stranke diplomatskim putem, kojom se traži arbitraža nad sporom, a treći arbitar bit će imenovan u roku od slijedećih šezdeset (60) dana. Ako bilo koja ugovorna stranka propusti imenovati arbitra u navedenom roku, ili ako treći arbitar ne bude imenovan u navedenom roku, bilo koja ugovorna stranka može zatražiti od predsjednika Vijeća ICAO-a da imenuje arbitra ili arbitre, već prema svakom pojedinom slučaju. Ako je predsjednik državljanin bilo koje od ugovornih stranaka, najviši potpredsjednik koji nije izuzet po istoj osnovi, izvršit će imenovanje.

U svim slučajevima treći arbitar bit će državljanin treće države, djelovat će kao predsjednik suda te će odrediti mjesto gdje će se arbitraža održati.

4. Sud određuje svoje vlastite postupke.
5. Troškove suda ugovorne stranke dijelit će na jednake dijelove.
6. Ugovorne stranke obvezuju se poštovati bilo koju odluku donesenu primjenom ovog članka.
7. Ako i tako dugo dok bilo koja ugovorna stranka ili njezin određeni zračni prijevoznik u potpunosti ne budu poštivali odluke donesene prema stavku 3. ovog članka, druga ugovorna stranka može ograničiti, povući ili ukinuti bilo koja prava ili povlastice koje im je dodijelila temeljem ovog Sporazuma.

Članak 18. REGISTRACIJA KOD ICAO-a

Ovaj Sporazum i svaka njegova izmjena i dopuna registriraju se kod ICAO-a.

Članak 19. PRIMJENJIVOST MNOGOSTRANIH UGOVORA

Ako opći mnogostrani ugovor koji se odnosi na zračni promet stupi na snagu u odnosu na obje ugovorne stranke prednost imaju odredbe tog ugovora.

Članak 20. OTKAZ

Bilo koja ugovorna stranka može u svako doba obavijestiti drugu ugovornu stranku pisano, diplomatski putem, o svojoj namjeri da otkáže ovaj Sporazum. U tom slučaju ovaj Sporazum prestaje dvanaest (12) mjeseci nakon datuma primitka obavijesti od strane druge ugovorne stranke, osim ako se obavijest o otkazu ne povuče dogovorno prije isteka tog razdoblja. Obavijest o otkazu se istodobno upućuje ICAO-u. Ukoliko druga ugovorna stranka ne potvrdi primitak, smatra se da je obavijest primljena četrnaest (14) dana nakon primitka obavijesti od strane ICAO-a.

Članak 21.
STUPANJE NA SNAGU

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu datumom primitka posljednje pisane obavijesti kojom ugovorne stranke obavještavaju jedna drugu, diplomatskim putem, da su ispunjeni njihovi unutarnji pravni uvjeti za stupanje na snagu ovog Sporazuma.
2. Ovaj Sporazum privremeno se primjenjuje od datuma njegovog potpisivanja.

U potvrdu toga, niže potpisani, propisno ovlašteni od svojih odnosnih Vlada, potpisali su ovaj Sporazum.

Sastavljeno u _____ dana _____, u dva izvornika, na hrvatskom, kazaškom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju razlike u tumačenju mjerodavan je engleski tekst.

Za Vladu
Republike Hrvatske

Za Vladu
Republike Kazakstana

D O D A T A K

RASPORED LINIJA

- A. Određeni zračni prijevoznik ili prijevoznici Republike Hrvatske imaju pravo obavljati redoviti međunarodni zračni promet u oba smjera na niže utvrđenim linijama:

Mjesta u Hrvatskoj	Mjesta između	Mjesta u Kazakstanu	Mjesta iza
Bilo koje mjesto	Bilo koje mjesto	Bilo koje mjesto	Bilo koje mjesto

- B. Određeni zračni prijevoznik ili prijevoznici Republike Kazakstana imaju pravo obavljati redoviti međunarodni zračni promet u oba smjera na niže utvrđenim linijama:

Mjesta u Kazakstana	Mjesta između	Mjesta u Hrvatskoj	Mjesta iza
Bilo koje mjesto	Bilo koje mjesto	Bilo koje mjesto	Bilo koje mjesto

BILJEŠKE

1. Određeni zračni prijevoznici bilo koje ugovorne stranke mogu izostaviti bilo koje mjesto ili mjesta na utvrđenim linijama na jednom ili na svim letovima, uz uvjet da je polazište ili odredište na državnom području te ugovorne stranke.
2. Određeni zračni prijevoznici svake ugovorne stranke mogu obavljati promet u mjestima između i mjestima iza bez korištenja prometnih prava pete slobode, osim u mjestima o kojima su se dogovorile zrakoplovne vlasti.
3. Pri obavljanju zračnog prometa na utvrđenim linijama, bilo koji određeni zračni prijevoznik jedne ugovorne stranke može sklopiti "code-sharing" sporazume i/ili sporazume o zakupu prostora ("blocked-space") sa:
 - a) zračnim prijevoznikom ili zračnim prijevoznicima iste ugovorne stranke;
 - b) zračnim prijevoznikom ili zračnim prijevoznicima druge ugovorne stranke;
 - c) zračnim prijevoznikom ili zračnim prijevoznicima treće strane. Ako ta treća strana ne odobrava ili ne dopušta usporedive sporazume između zračnih prijevoznika druge ugovorne stranke i drugih zračnih prijevoznika na obavljanju letova na, sa ili preko te treće zemlje, zrakoplovne vlasti odnosno ugovorne stranke imaju pravo odbiti prihvaćanje takvih sporazuma.
4. Prethodne odredbe o "code-sharing" sporazumima s trećom stranom, međutim, podliježu uvjetima da svi zračni prijevoznici koji sudjeluju u tim sporazumima:
 - a) imaju odobrenje koje su im izdale i udovoljavaju uvjetima koje na takve sporazume primjenjuju zrakoplovne vlasti ugovornih stranaka;
 - b) posjeduju potrebna prometna prava i udovoljavaju odredbama ovog Sporazuma;
 - c) pružaju korisnicima točne obavijesti koje se odnose na te "code-sharing" sporazume i sporazume o zakupu prostora ("blocked-space").